

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 22.11.2010
COM(2010) 673 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

**Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие: пет стъпки към една по-
сигурна Европа**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

Стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие: пет стъпки към една по-сигурна Европа

1. ЕВРОПЕЙСКИЯТ МОДЕЛ ЗА СИГУРНОСТ: СЪВМЕСТНА РАБОТА ЗА ПО-СИГУРНА ЕВРОПА

Повечето европейци могат да извършват ежедневните си занимания в относителна безопасност. В същото време обаче обществата ни са изправени пред сериозни заплахи за сигурността с все по-голям мащаб и сложност. Много от днешните предизвикателства пред сигурността имат трансграничен и междусекторен характер и никоя държава-членка не е в състояние да отговори на тях сама. Тази тема буди тревога у гражданите и в деловите среди в Европа. Четири пети от европейците искат да бъдат предприети повече действия на равнище ЕС срещу организираната престъпност и тероризма¹.

Извършено бе много, за да се отговори на тези възникващи заплахи и да се повиши сигурността в Европа. С влезлия в сила Договор от Лисабон² и с насоките, предоставени в Стокхолмската програма и плана за действие към нея³, ЕС вече има възможност да предприеме нови решителни действия. В приетата в началото на 2010 г. по време на испанското председателство стратегия за вътрешна сигурност⁴ се излагат предизвикателствата в тази област, както и принципите и насоките относно мерките, които ЕС трябва да предприеме за преодоляването им, и се призовава Комисията да предложи действия за изпълнение на стратегията. Ето защо в настоящото съобщение относно стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие се доразвива вече договореното между държавите-членки и институциите на ЕС и се предлага как да работим заедно през следващите четири години, така че да бъдат по-резултатни борбата ни с **тежката и организираната престъпност, тероризма и киберпрестъпността** и предотвратяването им, укрепването на **управлението на външните ни граници** и изграждането на **устойчивост на природните и предизвиканите от човека бедствия**.

¹ Стандартен Евробарометър 71.

² Договор за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

³ Стокхолмска програма — отворена и сигурна Европа в услуга и за защита на гражданите (документ на Съвета 17024/09); Установяване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие за гражданите на Европа — план за действие за изпълнение на Програмата от Стокхолм (СОМ(2010) 171). Стокхолмската програма е програмата на ЕС в областта на правосъдието и вътрешните работи за периода 2010—2014 г.

⁴ Стратегия за вътрешна сигурност за Европейския съюз „Към европейски модел за сигурност“ (документ на Съвета 5842/2/10).

Обща програма за общите предизвикателства

Ролята на ЕС за вътрешната ни сигурност се изразява в общи политики, законодателство и практическо сътрудничество в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, управлението на границите и управлението на кризи. От решаващо значение е в усилията за постигане на целите ни по отношение на сигурността да се осигури приносът както на вътрешните, така и на външните политики на ЕС.

Ето защо в стратегията за вътрешна сигурност на ЕС в действие се предлага обща програма за държавите-членки, Европейския парламент, Комисията, Съвета и агенциите, както и за другите участници, сред които гражданското общество и местните органи. Тази програма следва да бъде подкрепена от стабилна европейска индустрия в областта на сигурността, в която производителите и доставчиците на услуги си сътрудничат тясно с крайните потребители. Общите ни усилия за ответни действия спрямо днешните предизвикателства пред сигурността ще допринесат също за укрепване и развитие на европейския модел на социална пазарна икономика, предложен в стратегията „Европа 2020“.

Политики за сигурност, основани на общи ценности

Стратегията за вътрешна сигурност в действие, както и средствата и действията за изпълнението ѝ трябва да се основават на общи ценности, включващи принципите на правовата държава и зачитането на основните права, определени в **Хартата на основните права на ЕС**⁵. Подходът ни към управлението на кризи от своя страна трябва да се характеризира със солидарност. Политиките ни за противодействие на тероризма следва да са пропорционални на мащаба на предизвикателствата и да поставят ударение върху предотвратяването на бъдещи атаки. В случаите, в които ефикасното правоприлагане в ЕС се улеснява чрез обмен на информация, трябва също така да защитаваме правото на личен живот на физическите лица и основното им право на защита на личните данни.

Вътрешна сигурност с глобална перспектива

Вътрешната сигурност не може да се постигне в изолация от останалия свят и затова е важно вътрешните и външните аспекти на сигурността на ЕС да са съгласувани и да се допълват взаимно. Залегналите в стратегията за вътрешна сигурност ценности и приоритети, сред които ангажиментът ни да насърчаваме правата на човека, демокрацията, мира и стабилността в съседните ни и другите държави, са неразривна част от подхода, определен в европейската стратегия за сигурност⁶. Както се посочва в тази стратегия, отношенията с нашите партньори, особено със Съединените щати, са от основно значение в борбата с тежката и организираната престъпност и тероризма.

Темата за сигурността следва да бъде включена в съответните стратегически партньорства и да бъде взета предвид в диалога с партньорите ни при програмиране на

⁵ Стратегия за ефективно прилагане на Хартата на основните права от Европейския съюз (COM(2010) 573).

⁶ Европейската стратегия за сигурност, озаглавена „Сигурна Европа в един по-добър свят“, бе приета през 2003 г. и преразгледана през 2008 г.

финансирането от ЕС в рамките на споразумения за партньорство. По-специално приоритетите във връзка с вътрешната сигурност трябва да са част от политическия диалог с трети държави и с регионални организации, когато това е уместно и от значение за борбата с редица заплахи като трафика на хора и на наркотици и тероризма. ЕС ще отдели също така специално внимание на третите държави и регионите, които може да се нуждаят от подкрепата и експертните умения и знания на ЕС и държавите-членки, в интерес не само на външната, но и на вътрешната сигурност. Създаването на Европейската служба за външна дейност ще позволи да се интегрират по-пълно действията и експертната компетентност, като се използват уменията и знанията на държавите-членки, Съвета и Комисията. В делегациите на ЕС, особено в приоритетните държави, следва да бъдат изпратени експерти в областта на сигурността, включително служители за връзка от Европол и магистрати за връзка⁷. Комисията и Европейската служба за външна дейност ще определят подходящи отговорности и функции за тези експерти.

2. ПЕТ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ В ОБЛАСТТА НА ВЪТРЕШНАТА СИГУРНОСТ

В настоящото съобщение се определят най-неотложните предизвикателства пред сигурността в ЕС през следващите години. Предлагат се пет стратегически цели и конкретни действия за периода 2011—2014 г., които успоредно с текущите усилия и инициативи ще спомогнат за увеличаване на сигурността в ЕС.

Тежката и организираната престъпност се проявяват в различни форми: трафик на хора, наркотици и огнестрелно оръжие, изпирание на пари и незаконен превоз и депониране на отпадъци в Европа и извън нея. Дори привидно дребни престъпления като кражбите с взлом и на коли, продажбата на фалшифицирани и опасни стоки и действията на пътуващите банди често са местни прояви на дейността на световните престъпни мрежи. Тези престъпления налагат съгласувано европейско действие. Същото се отнася и до **тероризма** — обществата ни продължават да са уязвими спрямо атаки като бомбените атентати в обществения транспорт в Мадрид през 2004 г. и в Лондон през 2005 г. Трябва да работим по-усилено и в по-тясно сътрудничество, за да предотвратим извършването на нови атаки.

Друга нарастваща заплаха е **киберпрестъпността**. Европа е основна цел на киберпрестъпленията поради развитата си интернет инфраструктура с голям брой потребители и своите базирани на интернет икономики и разплащателни системи. Гражданите, предприятията, административните органи и критичната инфраструктура трябва да бъдат по-добре защитени срещу престъпниците, които искат да извлекат полза от модерните технологии. **Граничната сигурност** също налага по-съгласувано действие. Тъй като външните ни граници са общи, срещу контрабандата и другите трансгранични незаконни дейности трябва да се предприемат действия на европейско равнище. Следователно ефикасният контрол по външните граници на ЕС е от решаващо значение за пространството на свободно движение.

⁷ В съответствие с Решение 2009/426/ПВР на Съвета относно Евроюст, което трябва да бъде транспонирано до юни 2011 г.

Освен това през последните години нараснаха честотата и мащабът на природните и предизвиканите от човека **бедствия** в Европа и страните в непосредствена близост до нея. Това показва нуждата от по-голям, по-съгласуван и по-добре интегриран европейски капацитет за реагиране при кризи и бедствия, както и от изпълнение на съществуващите политики и законодателство за предотвратяване на бедствията.

ЦЕЛ 1: разбиване на международните престъпни мрежи

Въпреки задълбочаването на сътрудничеството на национално и европейско равнище между правоприлагащите и съдебните органи на държавите-членки международните престъпни мрежи запазват високата си активност и реализират значителни печалби от престъпната си дейност. Заедно с корупцията и сплашването на местното население и органи тези печалби често се използват за проникване в икономиката и за подкопаване на общественото доверие.

Ето защо, за да се предотвратят престъпленията, от основно значение е да се разбият престъпните мрежи и да се води борба с финансовия стимул, който ги движи. За тази цел следва да се засили практическото сътрудничество в областта на правоприлагането. Органите във всички сектори и на различни равнища следва да работят заедно за защита на икономиката, а печалбите от престъпна дейност да бъдат ефективно проследявани и конфискувани. Освен това трябва да преодолеем препятствията, дължащи се на различията между националните подходи, ако е необходимо — посредством законодателство за съдебното сътрудничество с цел подобряване на взаимното признаване и приемане на общи определения на престъпните деяния и минимални нива на наказателните санкции⁸.

Действие 1: разкриване и разбиване на престъпните мрежи

От основно значение за разкриването и разбиването на престъпните мрежи е да се разберат методите на действие на членовете им, както и как се финансират.

Ето защо през 2011 г. Комисията ще предложи законодателство на ЕС за събирането на **резервационни данни на пътниците (Passenger Name Records)** на полети, които влизат на територията на ЕС или я напускат. Тези данни ще се анализират от органите в държавите-членки с цел предотвратяване и преследване на терористичните деяния и тежките престъпления.

Разкриването на престъпния произход на финансовите средства и на техните движения зависи от информацията за собствениците на дружествата и тръстовете, през които тези средства преминават. На практика правоприлагащите и съдебните органи, административните следствени органи като ОЛАФ и работещите в частния сектор получават трудно тази информация. Поради това, като вземе предвид дискусиите с международните си партньори в специалната група за финансови действия, ЕС трябва да обмисли до 2013 г. възможността за преразглеждане на **законодателството на ЕС срещу изпирането на пари** с цел подобряване на прозрачността на юридическите лица

⁸ Представените неотдавна предложения за директиви относно трафика на хора, сексуалната експлоатация на деца и киберпрестъпността са важна първа стъпка в тази посока. В член 83, параграф 1 от ДФЕС са изброени следните други тежки престъпления: тероризъм, незаконен трафик на наркотици, незаконен трафик на оръжия, изпиране на пари, корупция, фалшифициране на платежни средства и организирана престъпност.

и правната уредба. За да се улесни проследяването на движението на средствата с престъпен произход, някои държави-членки създадоха централен регистър на банковите сметки. През 2012 г. Комисията ще разработи насоки, с които да се осигури максимална полза от тези регистри за целите на правоприлагането. За да разследват ефективно трансакциите със свързани с престъпления средства, правоприлагащите и съдебните органи следва да бъдат оборудвани и обучени да събират, да анализират и при необходимост да споделят информация, като се използват в пълна степен програмите за обучение на националните центрове за върхови постижения в областта на криминалните финансови разследвания и на Европейския полицейски колеж (CEPOL). През 2012 г. Комисията ще предложи стратегия в тази област.

Освен това международният характер на престъпните мрежи налага да се провеждат повече **съвместни операции**, в които участват полицията, митническите служби, граничната охрана и съдебните органи в различни държави-членки в сътрудничество с Евроюст, Европол и ОЛАФ. Такива операции, включително **съвместни следствени екипи**⁹, следва да се организират — при необходимост в кратък срок — с пълната подкрепа на Комисията в съответствие с приоритетите, стратегическите цели и плановете, определени от Съвета въз основа на подходящи анализи на заплахите¹⁰.

Освен това Комисията и държавите-членки следва да продължат да осигуряват ефективното изпълнение на **европейската заповед за арест** и да докладват във връзка с нея, включително за ефекта ѝ върху основните права.

Действие 2: защита на икономиката срещу проникване на престъпни елементи

Престъпните мрежи разчитат на корупцията, за да инвестират печалбите си в законната икономика, като по този начин уронват доверието в обществените институции и икономическата система. От решаващо значение е да се поддържа политическата воля за борба с корупцията. Ето защо са необходими действия на равнище ЕС и обмен на най-добри практики, като през 2011 г. Комисията ще представи предложение за това как да се проследяват и подпомагат **усилията на държавите-членки за борба с корупцията**.

За да се защити икономиката срещу проникване на престъпни мрежи, следва да се разработят политики за ангажиране на правителствените и регулаторните органи, които отговарят за издаването на лицензи и разрешения, за възлагането на договори за поръчки или за отпускането на субсидии (**административен подход**). Комисията ще окаже практическа помощ на държавите-членки, като създаде през 2011 г. мрежа от национални звена за контакт за разработване на най-добри практики и като финансира пилотни проекти по практически въпроси.

Фалшифицираните стоки генерират големи печалби за организираните престъпни групи, нарушават моделите на търговия на вътрешния пазар, подкопават устоите на европейската индустрия и излагат на риск здравето и безопасността на европейските

⁹ Член 88, параграф 2, буква б) от ДФЕС и Решение 2008/615/ПВР на Съвета за засилване на трансграничното сътрудничество, по-специално в борбата срещу тероризма и трансграничната престъпност.

¹⁰ Заклучения на Съвета 15358/10 относно създаването и прилагането на цикъл на политиката на ЕС за борба с организираната и тежката международна престъпност.

граждани. Ето защо в контекста на своя предстоящ план за действие срещу фалшифицирането и пиратството Комисията ще предприеме всички подходящи инициативи, за да стимулира по-ефективното **прилагане на правата на интелектуална собственост**. Междувременно, за да се борят с продажбата на фалшифицирани стоки в интернет, митническите администрации на държавите-членки и Комисията следва да адаптират законите, когато това е необходимо, да създадат звена за контакт в националните митически служби и да обменят най-добри практики.

Действие 3: конфискуване на активи, придобити от престъпна дейност

За борба с финансовия стимул на престъпните мрежи държавите-членки трябва да направят всичко по силите си, за да отнемат, замразят, управляват и конфискуват придобитите от престъпна дейност активи, както и за да гарантират, че тези активи не попадат отново в ръцете на престъпници.

За целта през 2011 г. Комисията ще предложи **законодателство** за укрепване на правната рамка на ЕС¹¹ относно **конфискацията**, по-специално с цел да се увеличат възможностите за конфискация на активи на трети страни¹² и за разширена конфискация¹³, както и да се улесни взаимното признаване между държавите-членки на заповедите за конфискация, които не се основат на присъди¹⁴.

В срок до 2014 г. държавите-членка трябва¹⁵ **да създадат служби за възстановяване на активи**, разполагащи с необходимите ресурси, правомощия и обучение, както и с възможността да обменят информация. До 2013 г. Комисията ще разработи общи показатели, спрямо които държавите-членки да оценяват работата на тези служби. Освен това до 2014 г. държавите-членки следва също да предприемат необходимите институционални мерки, например като създадат служби за управление на активи, които да не допускат замразените активи да се обезценят, преди да бъдат конфискувани. Успоредно с това през 2013 г. Комисията ще предостави ръководство за най-добри практики за това как да се попречи на престъпните групи да придобият обратно конфискуваните активи.

¹¹ Рамково решение 2001/500/ПВР относно изпирането на пари и конфискацията.

¹² Конфискацията на активи на трети страни означава конфискацията на активи, прехвърлени на трети страни от разследвано или осъдено лице.

¹³ Разширената конфискация е възможността да се конфискуват активи, която не се ограничава до преките приходи от дадено престъпление, така че не е необходимо да се установява връзка между активите, за които се предполага, че са придобити от престъпна дейност, и конкретно престъпно поведение.

¹⁴ При неоснованите на присъда процедури се допуска да се замразяват и конфискуват активи независимо от това дали наказателен съд е постановил преди това присъда срещу собственика на активите.

¹⁵ Съгласно Решение 2007/845/ПВР на Съвета всяка държава-членка е длъжна да създаде на територията си поне една служба за възстановяване на активи.

ЦЕЛ 2: предотвратяване на тероризма и мерки срещу радикализацията и набирането на терористи

Терористичната заплаха продължава да е значителна и се променя постоянно¹⁶. Терористичните организации се адаптират и разработват нови методи, както се видя при атаките в Мумбай през 2008 г., опита за нападение срещу полета от Амстердам за Детройт на Коледа през 2009 г. и разкритите наскоро заговори за атаки в няколко държави-членки. Заплахите вече идват както от организирани терористи, така и от т.нар. „вълци единаци“, които вероятно развиват радикалните си убеждения на базата на екстремистка пропаганда и намират материали за обучение в интернет. За да запазим преднината си пред тази заплаха, усилията ни в борбата с тероризма трябва да преминат на ново ниво със съгласуван европейски подход, включващ превантивни действия¹⁷. Освен това ЕС следва да продължи да определя кои са критичните инфраструктури и да въвежда планове за защита на активите с основно значение за функционирането на обществото и икономиката, в това число транспортните услуги и производството и преноса на енергия¹⁸.

Държавите-членки имат основната роля за постигане на тази цел чрез координирани и ефективни усилия с пълната подкрепа на Комисията и с помощта на координатора на ЕС за борбата с тероризма (КБТ).

Действие 1: предоставяне на общностите на правомощия за предотвратяване на радикализацията и набирането на терористи

Радикализацията, която може да доведе до тероризъм, се овладява най-успешно на най-близкото равнище до най-податливите лица в най-засегнатите общности. За тази цел е нужно тясно сътрудничество с местните власти и гражданското общество, както и да се дадат правомощия на ключови групи в уязвимите общности. Основните действия спрямо радикализацията и набирането на терористи се извършват и следва да продължат да се извършват на национално равнище.

Няколко държави-членки разработват направления на работа в тази област, а някои градове в ЕС създадоха подходи и превантивни политики, основани на местните общности. В много случаи тези инициативи се увенчаваха с успех и Комисията ще продължи да оказва помощ за улесняване на обмена на този опит¹⁹.

¹⁶ За последните данни вж. доклада на Европол за 2010 г. със заглавие „Terrorism Situation and Trend“ („Състояние и тенденции на тероризма“).

¹⁷ В документ 14469/4/05 „Стратегия на ЕС за противодействие на тероризма“ от ноември 2005 г. се определя подход, основан на четири елемента: предотвратяване, защита, преследване и реагиране. За повече информация вж. „Политиката на ЕС за борба с тероризма: главни постижения и бъдещи предизвикателства“ (COM(2010) 386).

¹⁸ Директива 2008/114/ЕО относно европейските критични инфраструктури, която е част от по-широката Европейска програма за защита на критичната инфраструктура и чийто обхват се простира отвъд защитата срещу терористични атаки.

¹⁹ В рамките на стратегията на ЕС за борба срещу радикализацията и набирането на терористи (CS/2008/15175) Комисията подпомогна изследванията и създаването на Европейската мрежа от експерти по въпросите на радикализацията с цел да се изучи феноменът на радикализацията и набирането на терористи, както и ръководени от държавите-членки проекти на теми като общинската полиция, комуникацията и радикализацията в затворите. Освен това тя предостави около 5 млн. EUR за проекти от името на жертви и подпомага мрежата от асоциации на жертвите на тероризма.

Първо, до 2011 г. в партньорство с Комитета на регионите Комисията ще насърчи създаването на **мрежа на ЕС за привличане на вниманието към проблема за радикализацията**, подкрепяна от интернет форум и конференции в целия ЕС, в която да се обединят опит, знания и добри практики за подобряване на осведомеността за радикализацията и комуникационни техники за противопоставяне на терористичната пропаганда. Мрежата ще включва хора, участващи в създаването на политиките, служители в областта на правоприлагането и сигурността, представители на прокуратурата, местни органи, университети, експерти на място и организации на гражданското общество, в това число групи от жертви на тероризъм. Държавите-членки следва да използват генерираните в мрежата идеи, за да създадат физически и виртуални общностни пространства за открити дебати, които да стимулират ползващи се с доверие ролеви модели и формиращи мнението лица да изразяват положителни послания, предлагащи алтернативи на терористичната пропаганда. Комисията ще подкрепи и работата на организациите на гражданското общество, които изобличават, превеждат и се противопоставят на свързаната с насилие екстремистка пропаганда в интернет.

На второ място, през 2012 г. Комисията ще организира **министерска конференция** относно предотвратяването на радикализацията и набирането на терористи, на която държавите-членки ще могат да представят примери за успешни действия срещу екстремистката идеология.

И трето, с оглед на тези инициативи и дискусии Комисията ще разработи **наръчник, представящ действия и минал опит**, с който да подпомогне усилията на държавите-членки — от мерки за предотвратяване на радикализацията, насочени към корените на явлениято, до пресичане на набирането на активисти и даване на възможност за излизането им от тези среди и за рехабилитацията им.

Действие 2: пресичане на достъпа на терористите до финансиране и материали и проследяване на трансакциите им

През 2011 г. Комисията ще обмисли изготвянето на рамка за административни мерки по член 75 от Договора относно замразяването на активи с цел предотвратяване и борба с тероризма и свързаните с него дейности. Плановите за действие на ЕС за предотвратяване на достъпа до експлозиви (2008 г.) и до химически, биологични, радиоактивни и ядрени (ХБРЯ) вещества (2009 г.) трябва да бъдат приложени с приоритет чрез законодателни и незаконодателни мерки. Това включва приемането на регламент, предложен от Комисията през 2010 г., с който се ограничава достъпът като цяло до химически прекурсори, използвани за направата на експлозиви. Това означава също да се създаде европейска мрежа от специализирани звена в правоприлагането в областта на ХБРЯ веществата, която да гарантира, че държавите-членки вземат под внимание в националните си планове свързаните с тези вещества рискове. Друга мярка е създаването в рамките на Европол на система за ранно предупреждение на правоприлагащите органи за инциденти, свързани с ХБРЯ материали. За осъществяването на тези действия е необходимо да се сътрудничи тясно с държавите-членки, както и да се използват публично-частни партньорства, когато това е целесъобразно. За да сведе до минимум риска от достъп на терористични организации и държавни участници до изделия, които могат да бъдат използвани за направата на експлозиви и оръжия за масово унищожение (биологично, химическо или ядрено), ЕС

следва да подсили системата за контрол на износа на изделия с двойна употреба и прилагането ѝ по границите на ЕС и в международен план.

След като вече бе подписано споразумението със САЩ по Програмата за проследяване на финансирането на тероризма, през 2011 г. Комисията ще **разработи политика на ЕС за извличане и анализ на данни за финансови съобщения**, които се съхраняват на територията на Съюза.

Действие 3: защита на транспорта

Комисията ще доразвие режима на ЕС за авиационна и морска сигурност въз основа на непрекъснатата оценка на заплахите и рисковете. Тя ще вземе предвид напредъка в техниките и технологията за изследвания в областта на сигурността, като използва програмите на ЕС като „Галилео“ и инициативата „ГМОСС“²⁰ относно европейската дейност по наблюдение на Земята. Комисията ще работи за постигане на приемане от страна на обществеността, като се стреми да намери още по-добър баланс между най-високата възможна степен на сигурност и удобството при пътуванията, контрола на разходите и защитата на правото на личен живот и на здравето. Тя ще наблегне на непрекъснатото засилване на инспекциите и правоприлагането, в това число наблюдението на превоза на товари. Международното сътрудничество има основно значение в тази дейност и може да спомогне да се насърчи подобряването на стандартите за сигурност в целия свят, като същевременно гарантира ефикасно използване на ресурсите и ограничи излишното дублиране на проверките във връзка със сигурността.

Има възможност и основание за по-активен европейски подход към обширната и сложна област на **сигурността на сухопътния транспорт**, особено по отношение на сигурността на пътническия транспорт²¹. Комисията възнамерява да разшири обхвата на текущата работа относно сигурността на градския транспорт и да включи в него а) местния и регионалния железопътен транспорт и б) високоскоростния железопътен транспорт, в това число свързаната с него инфраструктура. Към днешна дата дейността на равнище ЕС се ограничава до обмена на информация и най-добри практики, което се дължи на опасения във връзка със субсидиарността и на отсъствието на международна организация, подобна на Международната морска организация или Международната организация за гражданско въздухоплаване, и налага да се приеме координиран европейски подход. Комисията смята, че като първа стъпка към по-нататъшни действия ще е от полза да се проучи възможността за създаване на постоянен комитет по сигурността на сухопътния транспорт, председателстван от Комисията и включващ експерти в областта на транспорта и правоприлагането, както и за създаване на форум за обмен на мнения със заинтересованите страни от публичния и частния сектор, като се вземе предвид досегашният опит в сферата на сигурността на въздушния и морския транспорт. С оглед на последните събития бе ускорена текущата работа по усъвършенстване и укрепване на процедурите за наблюдение на транзитните въздушни превози на товари от трети страни.

Въпросите по сигурността на транспорта ще бъдат разгледани подробно през 2011 г. в съобщение относно политиката за сигурност на транспорта.

²⁰ Глобален мониторинг на околната среда и сигурността.

²¹ Декларация на Европейския съвет от март 2004 г. относно борбата с тероризма.

ЦЕЛ 3: повишаване на нивото на сигурност за гражданите и предприятията в киберпространството

Сигурността на информационно-технологичните (ИТ) мрежи е един от главните фактори за доброто функциониране на информационното общество. Това е посочено в публикуваната наскоро Програма в областта на цифровите технологии за Европа²², в която се разглеждат въпроси, свързани с киберпрестъпността, киберсигурността, по-голямата безопасност в интернет и защитата на личните данни като основни елементи за изграждане на доверие и сигурност за потребителите на мрежата. С бързото развитие и прилагане на нови информационни технологии се появиха и нови форми на престъпност. Киберпрестъпността е световно явление, което нанася съществени щети на вътрешния пазар на ЕС. И докато самата структура на интернет не познава граници, то компетенциите за преследване на киберпрестъпленията все още са ограничени до националната територия. Държавите-членки трябва да обединят усилията си на равнище ЕС. Въпреки че Центърът за престъпления в областта на високите технологии към Европол вече играе важна координационна роля в правоприлагането, необходими са допълнителни действия.

Действие 1: изграждане на капацитет в областта на правоприлагането и съдебната система

До 2013 г. ЕС ще създаде в рамките на съществуващите структури **център по киберпрестъпността**, чрез който държавите-членки и институциите на ЕС ще могат да изградят оперативен и аналитичен капацитет за разследвания и сътрудничество с международните партньори²³. Центърът ще подобри оценяването и наблюдението на съществуващите превантивни и следствени мерки, ще подпомогне развитието на обучението и повишаването на осведомеността на правоприлагащите и съдебните органи, ще установи сътрудничество с Европейската агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA) и ще осъществява контакт с мрежа от национални/правителствени екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти (CERT). Центърът по киберпрестъпността следва да стане средищна точка на борбата с този вид престъпност в Европа.

На национално равнище държавите-членки следва да осигурят използването на общи стандарти от полицията, съдиите, прокурорите и следователите при разследване и съдебно преследване на киберпрестъпленията. Държавите-членки се насърчават до 2013 г. да разработят в сътрудничество с Евроюст, Европейския полицейски колеж и Европол свой национален капацитет за осведоменост и обучение в областта на киберпрестъпността и да създадат центрове за върхови постижения на национално равнище или в партньорство с други държави-членки. Тези центрове следва да работят в тясно взаимодействие с академичните и индустриалните среди.

²² COM(2010) 245.

²³ Комисията ще приключи през 2011 г. проучване относно възможността за създаване на този център.

Действие 2: сътрудничество с индустрията за овластяване и защита на гражданите

Всички държави-членки следва да осигурят възможност за хората лесно **да съобщават за инциденти, свързани с киберпрестъпността**. След като бъде анализирана, тази информация ще постъпи в националната и ако е необходимо — в европейската предупредителна платформа за киберпрестъпления. Въз основа на ценната работа в рамките на програмата „По-безопасен интернет“ държавите-членки следва също да осигурят лесен достъп на гражданите до указанията относно кибернетичните заплахи и основните предпазни мерки, които трябва да се вземат. Тези указания трябва да съдържат информация за това как хората могат да защитават личните си данни в интернет, да разпознават опитите за сприяеляване с деца по интернет с цел сексуална злоупотреба (grooming) и да съобщават за тях, да оборудват компютрите си с базисни антивирусни програми и защитни стени, да боравят с пароли и да разпознават атаки като т.нар фишинг (phishing), фарминг (pharming) и др. Комисията ще създаде през 2013 г. функциониращо в реално време централно звено за споделяне на ресурси и най-добри практики между държавите-членки и индустрията.

Сътрудничеството между публичния и частния сектор трябва да бъде задълбочено и на европейско равнище посредством Европейското публично-частно партньорство за устойчивост (EP3R). В неговите рамки следва да се разработят допълнителни иновационни мерки и инструменти за повишаване на сигурността, включително сигурността на критичната инфраструктура, и на устойчивостта на мрежовата и информационната инфраструктура. Освен това EP3R следва да работи с международни партньори за подобряване глобалното управление на риска в ИТ мрежите.

Справянето с незаконното съдържание в интернет, в това число подстрекателството към тероризъм, следва да се опира на насоки за сътрудничество, основани на процедури за уведомяване за незаконно съдържание и за премахването му, които Комисията възнамерява да разработи до 2011 г. с доставчиците на интернет услуги, правоприлагащите органи и организациите с нестопанска цел. За да стимулира контактите и взаимодействието между тези заинтересовани страни, Комисията ще насърчава използването на интернет платформата „Инициатива за контакти срещу киберпрестъпността за индустрията и правоприлагащите органи“.

Действие 3: подобряване на способността за борба с кибератаките

Трябва да се предприемат редица мерки за подобряване на предотвратяването, откриването и бързото реагиране на кибератаки. Първо, всяка държава-членка, както и институциите на ЕС трябва да разполагат в срок до 2012 г. с добре функциониращ **екип за незабавно реагиране при компютърни инциденти (CERT)**. Важно е след създаването на тези екипи всички CERT и правоприлагащи органи да си сътрудничат в действията по предотвратяване и реагиране. Второ, до 2012 г. държавите-членки следва вече да работят в мрежа със своите национални/правителствени CERT с цел подобряване на подготвеността на Европа. Тази дейност ще способства също да се разработи в срок до 2013 г., с подкрепата на Комисията и на ENISA, Европейска система за информационен обмен и предупреждаване (EISAS) в услуга на широката общественост и да се създаде мрежа от звена за контакт между съответните органи и държавите-членки. Трето, държавите-членки следва да разработят заедно с ENISA национални планове за действие в извънредни ситуации и да провеждат редовни национални и европейски учения за реагиране при инциденти и за възстановяване след

бедствия. ENISA ще окаже подкрепа за всички тези действия с цел повишаване на стандартите на CERT в Европа.

ЦЕЛ 4: укрепване на сигурността чрез управление на границите

Влизането в сила на Договора от Лисабон подобри възможностите за това в ЕС да се използва синергията между политиките за управление на границите спрямо лицата и стоките в дух на солидарност и разпределение на отговорностите²⁴. По отношение на движението на лица ЕС може да разглежда управлението на миграцията и борбата с престъпността като една двойна цел на стратегията за интегрирано управление на границите. Тя се основава на три стратегически направления:

- по-добро използване на новите технологии за гранични проверки (Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II), Визовата информационна система (ВИС), системата за влизане/излизане и програмата за регистриране на пътниците);
- по-добро използване на новите технологии за наблюдение на границите (Европейската система за наблюдение на границите — EUROSUR) с подкрепата на услугите по сигурността в рамките на ГМОСС и поэтапно създаване на обща среда за обмен на информация за морската област на ЕС²⁵;
- по-добра координация на държавите-членки посредством Фронтекс.

Що се отнася до движението на стоки, с измененията във връзка със сигурността, направени в Митническия кодекс на Общността²⁶ през 2005 г., бяха положени основите за повишаване на безопасността по границите, а в същото време и на отвореността им към търговията с надеждни стоки. Всички влизачи в ЕС товари подлежат на анализ на риска от гледна точка на сигурността и безопасността въз основа на общи критерии и норми за рисковете. Така ресурсите се използват по-ефективно, тъй като са съсредоточени в по-голяма степен върху потенциално рисковите товари. Системата се опира на използването на предварителна информация за търговските движения, предоставена от икономическите оператори, и на въвеждането на обща рамка за управление на риска и на статут на оторизирани икономически оператори, приложим спрямо всички стоки, които влизат на територията на ЕС или я напускат. Тези инструменти се допълват взаимно и изграждат цялостна архитектура, която понастоящем се доразвива с цел да се неутрализира все по-сложната организирана престъпност, с която държавите-членки не могат да се справят сами.

Действие 1: използване на пълния потенциал на EUROSUR

Комисията ще представи законодателно предложение за **създаване на EUROSUR** през 2011 г. с цел да се допринесе за вътрешната сигурност и борбата с престъпността. С

²⁴ Член 80 от ДФЕС.

²⁵ Съобщение на Комисията „Към интегриране на морското наблюдение: Обща среда за обмен на информация за морската област на ЕС“ (COM(2009) 538).

²⁶ Регламент (ЕО) № 648/2005 на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Общността.

EUROSUR ще се въведе механизъм за обмен между органите на държавите-членки на оперативна информация във връзка с наблюдението на границите и за сътрудничество между тях и с Фронтекс на тактическо, оперативно и стратегическо равнище²⁷. EUROSUR ще използва нови технологии, разработени чрез финансирани от ЕС изследователски проекти и дейности, като сателитни изображения за откриване и проследяване на цели по морските граници, например проследяване на бързи плавателни съдове, превозващи наркотици за ЕС.

През последните години бе дадено начало на две важни инициативи за оперативно сътрудничество по морските граници. Едната се провежда в рамките на Фронтекс и е в областта на трафика на хора и нелегалното прекарване на хора през граница, а другата — в рамките на MAOC-N²⁸ и CeCLAD-M²⁹ и има за тема контрабандата на наркотици. Като част от разработването на интегрирани и оперативни действия по морските граници на ЕС през 2011 г. Съюзът ще даде ход на пилотен проект по южната или югозападната си граница с участието на двата центъра, Комисията, Фронтекс и Европол. В проекта ще се проучи синергията по отношение на анализа на риска и данните от наблюдението в области от общ интерес във връзка с различни видове заплахи, като например контрабандата на наркотици и нелегалното прекарване на хора през граница³⁰.

Действие 2: засилване на приноса на Фронтекс по външните граници

При операциите си Фронтекс получава ключова информация за престъпници, участващи в мрежи за трафик. Понастоящем обаче тази информация не може да се използва допълнително за анализ на риска или за по-добро насочване на бъдещи съвместни операции. Освен това съществени данни за предполагаеми престъпници не стигат до компетентните национални органи или Европол за по-нататъшно разследване. По същия начин Европол не може да споделя информация от своите аналитични работни досиета. Въз основа на опита и в контекста на общия подход на ЕС спрямо управлението на информацията³¹ Комисията смята, че предоставянето на Фронтекс на правомощия да обработва и използва тази информация в ограничени рамки и в съответствие с ясно определени правила за управление на личните данни ще допринесе значително за разбиване на престъпните организации. Това обаче не трябва да води до дублиране на задачи между Фронтекс и Европол.

От 2011 г. Комисията ще представя преди края на всяка година доклад за специфични трансгранични престъпления като трафика на хора, нелегалното прекарване на хора през граница и контрабандата на незаконни стоки, в изготвянето на който ще участват съвместно Фронтекс и Европол. Този годишен доклад ще служи за основа за оценяване на необходимостта от провеждане от 2012 г. нататък на съвместни операции в рамките

²⁷ Предложения на Комисията за разработване на системата EUROSUR (COM(2008) 68) и на обща среда за обмен на информация (CISE) за морската област на ЕС (COM(2009) 538). Наскоро бе приета пътна карта от шест стъпки за създаване на CISE (COM (2010) 584).

²⁸ Морски аналитичен и оперативен център — наркотици.

²⁹ Център за координация на борбата с наркотиците в Средиземноморието.

³⁰ Проектът ще допълни останалите проекти за интегрирано морско наблюдение като BlueMassMed и Marsuno, чиято цел е да оптимизират ефикасността на морското наблюдение в Средиземно море, Атлантическия океан и северноевропейските морски басейни.

³¹ Преглед на управлението на информацията в областта на свободата, сигурността и правосъдието (COM(2010) 385).

на Фронтекс и на съвместни операции между полицейските, митническите и другите специализирани правоприлагащи органи.

Действие 3: общо управление на риска по отношение на движението на стоки през външните граници

През последните години бяха предприети съществени правни и структурни мерки за подобряване на сигурността и безопасността на международните вериги за доставки и на движението на стоки, преминаващи през границите на ЕС. Прилаганата от митническите органи обща рамка за управление на риска (ОРУР) е свързана с непрекъснато проучване на електронните търговски данни, подавани преди пристигането (и преди заминаването) на стоките, с цел да се установи рискът от заплахи за сигурността и безопасността на ЕС и гражданите му, както и с предприемане на подходящи действия спрямо тези рискове. Овен това в ОРУР е предвидено да се извършват по-интензивни проверки в определени приоритетни области, сред които търговската политика и финансовите рискове. Изисква се също системен обмен на информация за риска на равнище ЕС.

Предизвикателство през следващите години ще бъде във всички държави-членки да се осигури еднакво и висококачествено прилагане на управлението на риска, на свързания с него анализ на риска и на проверките въз основа на риска. В допълнение към годишния доклад за контрабандата на незаконни стоки, посочен по-горе, Комисията ще разработи митнически оценки на равнище ЕС, с които да се вземат мерки срещу общите рискове. С оглед да се подобри граничната сигурност, информацията следва да се обедини на равнище ЕС. За да се повишат до нужната степен митническите мерки за сигурност по външните граници, през 2011 г. Комисията ще работи по варианти **за подобряване на възможностите на равнище ЕС за анализ на риска и за определяне на обектите на проверка** и когато е необходимо, ще представи предложения.

Действие 4: подобряване на междуведомственото сътрудничество на национално равнище

До края на 2011 г. държавите-членки следва да започнат разработването на **обща анализи на риска**. В него трябва да вземат участие всички компетентни органи с роля за сигурността, в това число полицията, граничната охрана и митническите органи, които откриват „горещи точки“ и многобройни и многосекторни заплахи по външните граници, например многократни случаи на нелегално прекарване на хора и контрабанда на наркотици от един и същи регион на едни и същи гранични контролно-пропускателни пунктове. Тези анализи следва да допълват годишния доклад на Комисията относно трансграничните престъпления, изготвян съвместно с Фронтекс и Европол. До края на 2010 г. Комисията ще приключи проучване, целящо да се определят най-добрите практики на сътрудничество между граничната охрана и митническата администрация, които работят по външните граници на ЕС, и ще обмисли най-добрия начин за разпространяване на тези практики. През 2012 г. Комисията ще направи предложения за това как **да се подобри координацията на граничните проверки**, извършвани от различни национални органи (полиция, гранична охрана и митници). Освен това до 2014 г. Комисията ще разработи заедно с Фронтекс, Европол и Европейската служба за подкрепа в областта на убежището минимални стандарти и най-добри практики за междуведомствено сътрудничество.

Тези стандарти и практики ще се използват по-специално за съвместни анализи на риска, съвместни разследвания, съвместни операции и обмен на разузнавателна информация.

ЦЕЛ 5: подобряване на устойчивостта на Европа спрямо кризи и бедствия

ЕС е изправен пред множество потенциални кризи и бедствия, като например тези, причинявани от изменението на климата, терористични и кибератаки срещу критичната инфраструктура, умишлено или неволно разпространение на болестотворни агенти и патогени, внезапни грипни епидемии и повреди в инфраструктурата. Тези многосекторни заплахи налагат да се подобрят ефикасността и съгласуваността на дългогодишните практики за управление на кризи и бедствия. Необходими са както солидарност на ответните действия, така и отговорност по отношение на предотвратяването и подготвеността с акцент върху по-доброто оценяване и управление на риска на равнище ЕС спрямо всички потенциални опасности.

Действие 1: пълно използване на клаузата за солидарност

С клаузата за солидарност в Договора от Лисабон³² се въвежда правно задължение на ЕС и неговите държави-членки за взаимопомощ, в случай че държава-членка стане обект на терористично нападение или жертва на природно или предизвикано от човека бедствие. Целта на тази клауза е да се подобрят организацията и ефикасността на управлението на кризи от ЕС по отношение както на предотвратяването, така и на реагирането. Въз основа на широкообхватно предложение, което Комисията и върховният представител за ОВППС ще представят през 2011 г., ЕС ще има колективната задача **да приложи на практика клаузата за солидарност**.

Действие 2: подход за оценка на заплахата и риска, обхващащ всички опасности

До края на 2010 г. Комисията ще разработи заедно с държавите-членки насоки на ЕС за **оценка на риска** и картографиране на риска за целите на управлението на бедствия, които ще бъдат основани на подход, обхващащ множество опасности и рискове, и ще включват по принцип всички природни или предизвикани от човека бедствия. Държавите-членки следва да разработят до края на 2011 г. национални подходи за управлението на риска, включително анализи на риска. Въз основа на това до края на 2012 г. Комисията ще извърши междусекторен преглед на основните природни и предизвикани от човека рискове, пред които е възможно ЕС да се изправи в бъдеще³³. Освен това планираната за 2011 г. инициатива на Комисията относно здравната сигурност ще има за цел да засили координацията на управлението на риска в ЕС и да укрепи съществуващите структури и механизми в областта на общественото здраве.

По отношение на **оценката на заплахата** Комисията ще подкрепи усилията за по-добро общо разбиране на различните определения на нивата на заплахата и за по-добра комуникация в случаите, когато тези нива подлежат на промяна. Държавите-членки се

³² Член 222 от ДФЕС.

³³ Заключение на Съвета от ноември 2009 г. относно рамка на Общността за превенция на бедствия в ЕС.

приканват през 2012 г. да изготвят свои оценки на заплахата от тероризъм и на други заплахи. От 2013 г. Комисията в сътрудничество с координатора на ЕС за борбата с тероризма и с държавите-членки ще прави редовни прегледи на текущите заплахи въз основа на националните оценки.

ЕС следва да установи до 2014 г. съгласувана **политика за управление на риска**, в която процесът на вземане на решение е свързан с оценките на заплахата и на риска.

Действие 3: свързване на различните центрове за ситуационна осведоменост

Ефикасната и координирана реакция при кризи зависи от способността за бързо добиване на пълна и точна представа за ситуацията. Информацията за дадена ситуация в ЕС или извън него трябва да се извлича от всички подходящи източници, да се анализира, да се оценява и да се споделя с държавите-членки и оперативните и политическите клонове на институциите на ЕС. Разполагащ със защитени съоръжения, изцяло свързани в мрежа, с подходящо оборудване и със съответно обучен персонал ЕС е в състояние да **разработи интегриран подход, основан на обща и споделена оценка в кризисна ситуация**.

Въз основа на съществуващия капацитет и експертна компетентност Комисията ще засили до 2012 г. връзките между специфичните за отделните сектори функции за ранно предупреждение и за сътрудничество при кризи³⁴, включително свързаните със здравеопазването, гражданската защита, наблюдението на ядрения риск и тероризма, и ще използва ръководените от ЕС оперативни програми. Тези мерки ще съдействат за подобряване на връзките между агенциите на ЕС и Европейската служба за външна дейност, включително ситуационния център, и ще позволят по-добър обмен на информация и при необходимост изготвянето на съвместни доклади за оценка на заплахите и рисковете в ЕС.

За да бъде ефективно сътрудничеството между институциите, органите и агенциите на ЕС, е необходима съгласувана обща рамка за защита на класифицираната информация. Поради това Комисията възнамерява да представи през 2011 г. предложение по този въпрос.

Действие 4: изграждане на европейски капацитет за спешно реагиране при бедствия

ЕС трябва да е в състояние да реагира при бедствия както на територията му, така и извън нея. Опитът от скорошни събития сочи, че бързината на разгръщането и целесъобразността на действията, оперативната и политическата координация и видимостта на ответните мерки на ЕС спрямо бедствията във вътрешен и външен план могат да се подобрят още.

В съответствие с приетата наскоро стратегия за реагиране при бедствия³⁵ ЕС следва да **създаде европейски капацитет за спешно реагиране** въз основа на предварително

³⁴ Комисията ще продължи да използва и разработва допълнително ARGUS (вж. COM(2005) 662) и свързаните с тази система процедури за многосекторни кризи с множество опасности, както и за координация във всички служби на Комисията.

³⁵ „Към укрепване на реакцията на ЕС при бедствия: ролята на гражданската защита и на хуманитарната помощ“ (COM(2010) 600).

ангажирани ресурси на държавите-членки, които са на разположение при нужда за операции на ЕС, и на предварително одобрени планове за действие при извънредни ситуации. Следва да се подобрят резултатността и икономическата ефективност чрез споделяне на логистичните средства и чрез опростяване и засилване на мерките за съвместно използване и съфинансиране на транспортните средства. През 2011 г. ще бъдат представени законодателни предложения за осъществяване на основните предложения.

3. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Осъществяването на стратегията за вътрешна сигурност в действие е обща отговорност на институциите, държавите-членки и агенциите на ЕС. Това налага да се следва съгласуван процес на изпълнение на стратегията с ясно определени роли и отговорности, в който Съветът и Комисията, като си сътрудничат тясно с Европейската служба за външна дейност, са двигател на напредъка по постигането на стратегическите цели. По-конкретно, Комисията ще подкрепи дейностите на Постоянния комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност (COSI) с цел да се гарантират насърчаването и засилването на оперативното сътрудничество, както и улесняването на координацията на действията на компетентните органи на държавите-членки³⁶.

Изпълнение

Приоритетите следва да бъдат отразени както в оперативните планове на агенциите на ЕС на национално равнище, така и в работните програми на Комисията. Комисията ще направи необходимото, така че дейностите във връзка със сигурността, в това число изследванията в областта на сигурността, индустриалната политика и проектите по свързаните с вътрешната сигурност програми на ЕС за финансиране, да бъдат съгласувани със стратегическите цели. Изследванията в областта на сигурността ще продължат да се финансират в рамките на многогодишната рамкова програма за изследвания и развитие. За да се гарантира успешното изпълнение, Комисията ще създаде вътрешна работна група. Ще бъде поканена да участва Европейската служба за външна дейност с цел да се осигури последователност с по-широката европейска стратегия за сигурност и да се използва синергията между вътрешните и външните политики, включително оценките на риска и на заплахата. За същата тази цел COSI и Комитетът по политика и сигурност следва да работят заедно и да се срещат редовно.

Финансирането от ЕС, което може да е необходимо за периода 2011—2013 г., ще бъде предоставено в рамките на текущите тавани на многогодишната финансова рамка. За периода след 2013 г. финансирането в областта на вътрешната сигурност ще бъде проучено в контекста на дебати в рамките на цялата Комисията относно всички предложения, които бъдат направени за този период. Като част от тези дебати Комисията ще разгледа осъществимостта на създаването на фонд за вътрешна сигурност.

³⁶ Член 71 отДФЕС. Вж. също Решение 2010/131/ЕС на Съвета за създаване на постоянен комитет за оперативно сътрудничество в областта на вътрешната сигурност.

Наблюдение и оценка

Заедно със Съвета Комисията ще наблюдава напредъка по стратегията за вътрешна сигурност в действие. Комисията ще изготвя годишен доклад до Европейския парламент и до Съвета относно стратегията въз основа на предоставената от държавите-членки и агенциите на ЕС информация, като използва в максимална възможна степен съществуващите механизми за докладване. В годишния доклад ще се наблегне на основните развития по всяка стратегическа цел, като се оцени ефективността на действията на равнище ЕС и държави-членки и при необходимост се формулират препоръки на Комисията. Годишният доклад ще включва също приложение с описание на състоянието на вътрешната сигурност. То ще се изготвя от Комисията със съдействието на съответните агенции. Европейският парламент и Съветът ще могат да използват доклада като ежегоден информационен източник за дебатите си относно вътрешната сигурност.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Нашият свят се променя, а подобно на него и заплахите и предизвикателствата, пред които сме изправени. Европейският съюз трябва да адаптира ответните си действия към тези промени. Като работим заедно за осъществяване на очертаните в настоящата стратегия действия, ние сме на прав път. В същото време, колкото и силни и добре подготвени да сме, заплахите никога не могат да бъдат напълно отстранени. Затова е още по-важно да увеличим усилията си.

С Договора от Лисабон като нова правна рамка стратегията за вътрешна сигурност в действие следва да стане общата програма на ЕС през следващите четири години. Успехът ѝ зависи от обединените усилия на всички участници от ЕС, но също и от сътрудничеството с останалия свят. Държавите-членки, институциите, органите и агенциите на ЕС ще могат да дадат наистина координиран европейски отговор на съвременните заплахи за сигурността само ако обединят силите си и работят заедно за изпълнение на настоящата стратегия.

Приложение: обобщение на целите и действията

СТРАТЕГИЯ ЗА ВЪТРЕШНА СИГУРНОСТ

ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ

ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНОСТ	ГРАФИК
ЦЕЛ 1: разбиване на международните престъпни мрежи		
<i>Действие 1: разкриване и разбиване на престъпните мрежи</i>		
Предложение за използване на резервационните данни на пътниците в ЕС	COM ³⁷	2011 г.
Възможно преразглеждане на законодателството на ЕС срещу изпирането на пари с цел да се даде възможност за идентифициране на собствениците на дружества и тръстове	COM	2013 г.
Насоки относно използването на регистри на банковите сметки за проследяване на движението на финансови средства с престъпен произход	COM	2012 г.
Стратегия за събиране, анализ и обмен на информация относно свързаните с престъпления финансови трансакции, включително обучение	COM с ДЧ и CEPOL	2012 г.
По-често използване на съвместни следствени екипи, създадени в кратък срок	ДЧ с COM, Европол и Евроюст	В процес на осъществяване

³⁷

Съкращения: Европейска комисия (COM), държави-членки (ДЧ), Европейски полицейски колеж (CEPOL), Европейска агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA), Морски аналитичен и оперативен център — наркотици (MAOC-N), Център за координация на борбата с наркотиците в Средиземноморието (CECLAD-M), Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (EASO), върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ВП).

ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНОСТ	ГРАФИК
<i>Действие 2: защита на икономиката срещу проникване на престъпни елементи</i>		
Предложение относно наблюдението и подпомагането на усилията на държавите-членки за борба с корупцията	СОМ	2011 г.
Създаване на мрежа от национални звена за контакт за правителствените и регулаторните органи	СОМ с ДЧ	2011 г.
Действия за прилагане на правата на интелектуална собственост и за борба с продажбата на фалшифицирани стоки в интернет	ДЧ и СОМ	В процес на осъществяване
<i>Действие 3: конфискуване на активи, придобити от престъпна дейност</i>		
Предложение относно конфискацията на активи на трети страни, разширената конфискация и заповедите за конфискация, които не се основат на присъди	СОМ	2011 г.
Създаване на ефективни служби за възстановяване на активи и въвеждане на необходимите мерки за управление на активите	ДЧ	2014 г.
Общи показатели за оценяване на дейността на службите за възстановяване на активи и ръководство за непозволяване на престъпниците да придобият обратно конфискувани активи	СОМ	2013 г.

ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНОСТ	ГРАФИК
ЦЕЛ 2: предотвратяване на тероризма и мерки срещу радикализацията и набирането на терористи		
<i>Действие 1: предоставяне на общностите на правомощия за предотвратяване на радикализацията и набирането на терористи</i>		
Създаване на мрежа на ЕС за привличане на вниманието към проблема за радикализацията с интернет форум и конференции на равнище ЕС. Подкрепа на гражданското общество за изобличаване, превод и противопоставяне на свързаната с насилие екстремистка пропаганда	COM с Комитета на регионите	2011 г.
Министерска конференция относно предотвратяването на радикализацията и набирането на терористи	COM	2012 г.
Наръчник за предотвратяване на радикализацията, пресичане на набирането на терористи и даване на възможност за излизането им от тези среди и за рехабилитацията им	COM	2013—2014 г.
<i>Действие 2: пресичане на достъпа на терористите до финансиране и материали и проследяване на трансакциите им</i>		
Рамка за замразяване на свързаните с тероризъм активи	COM	2011 г.
Изпълнение на планове за действие за предотвратяване на достъпа до експлозиви и химически, биологични, радиоактивни и ядрени вещества	ДЧ	В процес на осъществяване
Политика за извличане и анализ от ЕС на данни за финансови съобщения	COM	2011 г.
<i>Действие 3: защита на транспорта</i>		
Съобщение относно политиката за сигурност на транспорта	COM	2011 г.

ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНОСТ	ГРАФИК
ЦЕЛ 3: повишаване на нивото на сигурност за гражданите и предприятията в киберпространството		
<i>Действие 1: изграждане на капацитет в областта на правоприлагането и съдебната система</i>		
Създаване на център на ЕС по киберпрестъпността	В зависимост от проучването на СОМ през 2011 г. относно осъществимостта	2013 г.
Изграждане на капацитет за разследване и преследване на киберпрестъпленията	ДЧ с СЕРОЛ, Европол и Евроюст	2013 г.
<i>Действие 2: сътрудничество с индустрията за овластяване и защита на гражданите</i>		
Създаване на механизми за докладване на инциденти, свързани с киберпрестъпления, и предоставяне на указания за гражданите относно киберсигурността и киберпрестъпността	ДЧ, СОМ, Европол, ENISA и частният сектор	В процес на осъществяване
Насоки за сътрудничество в борбата с незаконното съдържание в интернет	СОМ с ДЧ и частния сектор	2011 г.
<i>Действие 3: подобряване на способността за борба с кибератаките</i>		
Създаване на мрежа от екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти във всяка ДЧ и един екип за институциите на ЕС, редовно изготвяне на национални планове за действие в извънредни ситуации и редовно провеждане на учения за реагиране и възстановяване	ДЧ и институциите на ЕС с ENISA	2012 г.
Създаване на Европейска система за информационен обмен и предупреждаване (EISAS)	ДЧ с СОМ и ENISA	2013 г.

ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНОСТ	ГРАФИК
ЦЕЛ 4: укрепване на сигурността чрез управление на границите		
<i>Действие 1: използване на пълния потенциал на EUROSUR</i>		
Предложение за създаване на EUROSUR	COM	2011 г.
Пилотен оперативен проект по южната или югозападната граница на ЕС	COM, Фронтекс, Европол, MAOC-N и CeCLAD-M	2011 г.
<i>Действие 2: засилване на приноса на Фронтекс по външните граници</i>		
Съвместни доклади за трафика на хора, нелегалното прекарване на хора през граница и контрабандата на незаконни стоки като основа за съвместни операции	COM с Фронтекс и Европол	2011 г.
<i>Действие 3: общо управление на риска по отношение на движението на стоки през външните граници</i>		
Инициативи за подобряване на възможностите за анализ на риска и за определяне на обектите на проверка	COM	2011 г.
<i>Действие 4: подобряване на междуведомственото сътрудничество на национално равнище</i>		
Разработване на национални общи анализи на риска с участието на полицията, граничната охрана и митническите служби с цел определяне на горещи точки по външните граници	ДЧ	2011 г.
Предложения за подобряване на координацията на проверките, извършвани по границите от различни органи	COM	2012 г.
Разработване на минимални стандарти и най-добри практики за междуведомствено сътрудничество	COM, Европол, Фронтекс, EASO	2014 г.

ЦЕЛИ И ДЕЙСТВИЯ	ОТГОВОРНОСТ	ГРАФИК
ЦЕЛ 5: подобряване на устойчивостта на Европа спрямо кризи и бедствия		
<i>Действие 1: пълно използване на клаузата за солидарност</i>		
Предложение относно прилагането на клаузата за солидарност	СОМ/ВП	2011 г.
<i>Действие 2: подход за оценка на заплахата и риска, обхващащ всички опасности</i>		
Насоки за оценка и картографиране на риска за целите на управлението на бедствия	СОМ с ДЧ	2010 г.
Национални подходи за управление на риска	ДЧ	2011—2012 г.
Междусекторен преглед на възможните природни и предизвикани от човека рискове	СОМ	2012 г.
Предложение относно заплахите за здравето	СОМ	2011 г.
Редовни прегледни на текущите заплахи	СОМ с ДЧ и КБТ	2013 г.
Установяване на последователна политика за управление на риска	СОМ с ДЧ	2014 г.
<i>Действие 3: свързване на различните центрове за ситуационна осведоменост</i>		
Засилване на връзките между специфичните за отделните сектори функции за ранно предупреждение и за сътрудничество при кризи	СОМ	2012 г.
Предложение за съгласувана обща рамка за защита на класифицираната информация	СОМ	2011 г.
<i>Действие 4: изграждане на европейски капацитет за реагиране при бедствия</i>		
Предложение за развиване на европейски капацитет за спешно реагиране	СОМ	2011 г.